అమ్మకడుపు చల్లగా - 2

- గొల్లపూడి మారుతీరావు

స్వర్గీయ గొల్లపూడి మారుతిరావుగారి ఆత్మకథ 'అమ్మకడుపు చల్లగా' ఇప్పటికి పదకొండు సంవత్సరాలుగా మార్కెట్‌లో ఉన్న సంగతి పాఠకులకు విదితమే. అందులో మారుతిరావుగారు 2007 వరకూ తన జీవితంలో జరిగిన సంఘటనలను అత్యంత ఆసక్తికరంగా పాఠకులకు అందించారు. దానికి కొనసాగింపుగా 2007 నుంచి తనజీవితంలోని ముఖ్యమైన సంఘటనలను, క్రిందటి సంవత్సరమే, వ్రాయడం ప్రారంభించారు. అనారోగ్యకారణాలవల్ల దాన్ని పూర్తిచేయలేకపోయారు. ఆయన వ్రాసిన కొద్దిపేజీలను వ్రాసిన వెంటనే, 2018 నవంబర్‌లో, కౌముదికి పంపించారు. పూర్తిచేసి ఉంటే ఆ పుస్తకానికి ఏమి పేరు పెట్టి ఉండేవారో! ఆ అసంపూర్తి రచనను అమ్మకడుపు చల్లగా - 2 గా కౌముది పాఠకులకు ఈ నెల నుంచి ధారావాహికంగా అందిస్తున్నాం.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఇక పాటల్ని పాడినవారి జాబితా మరో చరిత్ర. తెలుగు సంగీత ప్రపంచంలో చరిత్రను సృష్టించిన మహాగాయకులంతా ఉన్నారు - రావు బాలసరస్వతి, పి.సుశీల, ఎస్.జానకి, ఎస్.పి.బాలసుబ్రమణ్యం, వాణీ జయరాం. ఎమ్.ఎమ్.కీరవాణి, కొసమెరుపు: సింగీతం శ్రీనివాసరావు.

పాటలబాణీలన్నీ సింగీతం చేశారు. ఇంకా విశేషం మధ్య మధ్య వచ్చే బి.జి.యం (బ్యాక్ గ్రౌండ్ సంగీతం మళ్ళీ సాలూరివారి ప్రముఖ సినీగీతాల బాణీలను వాడారు) అదొక తన్మయత్వం.

ఆనంద పారవశయం. పాటంతా ఆ రచయిత నివాళిగా సాగి పల్లవి సాలూరివారి గొంతులో వినిపించగానే ఒళ్ళు పులకరించేది.

నేను రాసిన పాట.

హృదయాన తావి చిగురించు మోవి నీ పాట అందాల దీవి
యెదలోని బంగారు స్వప్నాలు నిజమయ్యేను నీ నోట గీతాలై
గుండెలో రాతి బండలో కొత్తరాగాలు పలికించెనే
కాలమే ఒక శ్రోతయై తన గమనాన్ని మరిపించెనే
మల్లెలే పూచి మనసుపడ్డాయి నీ పాట కావాలని
వెన్నెలే వేచి వెల్లివిరిసింది నీ నోట పలకాలని
వింతగా కొత్తరాగాలు చిగురించి మమ్మావహించేనులే
పల్లవే బతుకు పల్లవై తరియించి పోవాలని
ఏనాటికీ నీ పాటకి దాసోహమన్నాయిలే

మదిలో శ్రుతియై నిలిచేవు నీవు
ఎన్నో తీపి మాధురీ ఝరులై
సౌందర్య సిరులై
మమతపు విరులె ||ఓహో విభావరీ ||
నీ పాటలన్నీ నీరాజనాలై కనులకే కలలు నేర్పాయి
నీ స్వప్నాలన్నీ నాగస్వరాలు మనసుకే మమత కూర్చాయి.
ఊసులే కొత్త బాసలై నినదించేను మా గుండెలో
రాజువై రారాజువై రస రాజ్యమ్మునే లేవులే
సంగీతమే సంగాతియై నీ తోడు నిలిచేనులే.
ఒకరే ఒకరే సాలూరు స్వామి
ఒకరే రసనకు రాజ్యాధినేత
ఆనంద గీత
సంగీత దాత ||ఓహో విభావరీ ||

ఆవిష్కరణ సభని హైదరాబాదులో నిర్వహించారు మల్లాది సచ్చిదానందమూర్తిగారు. సభకి తండోపతండాలుగా ప్రేక్షకులు రాకపోయినా చిరస్మరణీయమైన సభ అది. ఆనాడు పైన చెప్పిన వారందరితోపాటు ఇద్దరు ముఖ్య అతిధులు పాల్గొన్నారు. కె. విశ్వనాథ్, గుమ్మడిగారు. అందరిలో నేనే కాస్త సంగీతానికీ, గీత రచనకీ దూరంగా ఉన్నవాడిని. కానీ గడుసుగ ప్రసంగాన్ని జరిపి తప్పించుకున్నానని తృప్తిపడ్డాను.

ఈ ఆత్మకథ ప్రశంసల వెల్లువతో నింపడం ఉద్దేశం కాదు. కానీ ఆ నాటి సభ గురించి మరో ఇరవై రోజుల తర్వాత విజయవాడనుంచి ఒక అభిమాని, మిత్రులు ఉత్తరం రాశారు. ఆయన జె.వి.పి.ఎస్ సోమయాజులుగారు. లాకాయి లూకాయి వ్యవహారానికి బెసిగే మనిషికారు. కాగా నా ప్రసంగాన్ని ఎపుడు విన్నారు? ఆ రోజు సభలో ఉన్నారా? గుర్తులేదు.

ఇదీ ఉత్తరం: "ఆ కార్యక్రమం ఒక ఎత్తయితే మీ ప్రసంగం మరొక యెత్తు. ఇది ముఖస్తుతి కాదు. మీరు సినీమా కవికాకపోయినా మీరు రాసిన ఆ పాట అద్భుతం. అంతకన్నా బాగుంది మీ మాట. ఎప్పూడూ మీ ప్రసంగాలు హైలెట్స్. మీ ఎత్తుగడ, విషయం, మాటల విరుపు, స్వచ్ఛమైన తెలుగు కూడా. నా నృషిః కురుతే కావ్యం - అన్న వాక్యానికి మీరు చక్కని ఉదాహరణ."

ఈ ఉత్తరం బొత్తిగా స్వోత్కర్షలాగా ఉంటుందేమోనని ఇందులో చేర్చకూడదనుకున్నాను. మరి ఎందుకు చేర్చాను? ప్రశంస పట్ల వ్యామోహం మనస్సులో ఎక్కడో ఉంది. కాగా ఇది కాస్త అపురూపమయినది.

ఒకరోజు మా పెద్దబ్బాయి నా గదిలోకి వచ్చాడు. తన రెండో కూతురు -శ్రావణి - అంటే నా రెండో మనుమరాలు లాప్ టాప్‌లో ఎవరితోనో ప్రసంగం సాగిస్తోందట. నన్ను పిలిచి అదిలించమని చెప్పాడు.

ఇలాంటి పనుల్లో నేను మొనగాడిని. కేవలం మాటల్తో నిలదీయడం, నిగ్గు తేల్చడం, సమర్ధించడం, అవసరమయితే శిక్షించడం నాకు వెన్నతో పెట్టిన విద్య. "నీ చేతలుకంటే నీ మాటలు ఎక్కువ హింసిస్తాయి" అంటారు పిల్లలు. మా మూడో అబ్బాయి వెళ్ళిపోయిన వాసూ నా మాటలకి పాంటులోనే మూత్ర విసర్జన చేసేసేవాడు. ఇది అవసరమా? అసంబద్ధం కాదా? వయస్సు మీద పడుతున్న కొద్దీ ఆవేశం, మాటలో పదును తగ్గింది. ఇప్పుడా 'చురుకు' లేదు. అవసరమూ లేదని వయస్సు నేర్పింది.

కాగా నా మనుమరాలికి పాఠం చెప్పడం ఎంత పని? నా గదిలో కూర్చోపెట్టాను. ఆమెతోపాటు మరో ఇద్దరు మనుమరాళ్ళు - మా పెద్దబ్బాయి మూడో కూతురు శ్రీవర్షిణి, మా రెండో అబ్బాయి కూతురు శాంతిశ్రీ ఇది చాలా ముఖ్యమయిన సమావేశం. ఇలాంటి విషయం ఆడపిల్లలతో మాట్లాడి వాళ్ళని అదిలించడం మొదటిసారి. మనస్సులో నా మాటల్ని పదును పెట్టాను.

ఎదురుగా ముగ్గురు మనుమరాళ్ళు. "నేనిప్పుడు చెప్పబోయేది మీ ముగ్గురికీ వర్తిస్తుంది. మీరు ముగ్గురూ తెలుసుకోవలసిన విషయం" ఇలాగేదో మొదలుపెట్టాను. శ్రావణికి విషయం అర్థమయింది. ఆమె పెదవులు వణికాయి. మరో రెండు వాక్యాలు నా నోటివెంట పెగిలాయి.

ఆమె కళ్ళనిండా నీళ్ళు. ఇంకో రెండు వాక్యాలు. ఇదేమిటి? నేను తడబడ్డాను. నాకు తెలియకుండానే నా కళ్ళల్లో నీళ్ళు.

మూడో వాక్యానికి శ్రావణి ఎదురుగా కూర్చోలేదు. నా దగ్గరికి వచ్చి, నన్ను కావలించుకుని "తాతా" అని ఏడుస్తోంది. నాకు తెలియకుండానే నేనూ ఏడుస్తున్నాను. అది చాలదు. ఎదురుగ్గా కూర్చున్న ఇద్దరు పిల్లలూ ఏడిస్తున్నారు. ఏమైంది నా పదునయిన వాగ్ధోరణి? ఏమయింది నా చాతుర్యం.

సీను అర్ధాంతరంగా మారిపోయింది. ఆవేశాన్ని ఆర్ద్రత మింగేసింది. కథ ఆగిపోయింది.

ఆ సాయంకాలం మా అబ్బాయికి చెప్పాను. "బాబూ నేను అదిలించి బెదిరించే తరం మీతోనే అయిపోయింది. ఈ తరానికి నేను తాతని. పిల్లల్తో నేనూ ఏడిచాను. వీళ్ళని తిట్టడం నా వల్లనయే పనికాదు. మీ తంటాలు మీరు పడండి" అన్నాను.

ఆత్మీయతలు హృదయాన్ని ఆర్ద్రం చేసి మమకారాల్ని మరో స్థాయిలో నిలిపిన నా పాత్ర తాత. అదలించే తండ్రి కిందటి తరం మనిషి. ఇప్పటికీ మనుమల పట్ల మమకారం నా రెండు కళ్ళనీ ఉదారంగా నింపుతుంది. అది సృష్టి వృద్ధాప్యానికి దక్కించిన వరం. ఇక్కడ నా పాత్ర - తాత.

మా అమ్మ కళ్ళు మూసే ముందు సరిగా 18రోజులకు ముందు మా తమ్ముడి కూతురు పెళ్ళయింది. పెళ్ళి సంబంధాలు చాలా వచ్చేవి. అమ్మాయిని చూసి వెళ్ళేవారు. అందరూ కుర్రాడిని "పిల్ల నచ్చిందా?" అని అడిగేవారు.

ఒక్క మా అమ్మే మనుమరాలిని దగ్గరికి పిలిచి "ఆ కుర్రాడు నీకు నచ్చాడా? నచ్చకపోతే చెప్పు. మీ నాన్నతో చెప్పి ఒప్పిస్తాను" అనేది. ఆమెకి 86 సంవత్సరాలు. ఈ ఆత్మీయమైన అధికారాన్ని ఎవరు ఎవరికి ఇవ్వగలరు? అవసరమైతే నా మనుమరాలికోసం మా అబ్బాయి, కోడలి మీద యుద్ధాన్ని ప్రకటించగలను. అయితే అవసరంలేని ఆత్మీయతలు ఆ వయస్సుకి పెట్టుబడి.

ఉన్నట్టుండి ఆలిండియా రేడియో, హైదరాబాదునుంచి నాకో కాంట్రాక్టు వచ్చింది. చూసి షాక్ అయాను. కారణం పాట రాసినందుకు ప్రతిఫలమది. నాకు తెలిసి ఎప్పుడయినా రేడియోలో పని చేస్తున్న రోజుల్లో పాటలు రాశాను. అవికూడా చాలా తక్కువ. పాటకి డబ్బు సంపాదించిన సందర్భం నాకు గుర్తులేదు. కాగ ఇప్పుడు నాకు అర్థంకాని, గుర్తులేని ఈ పాటకు వంద రూపాయల పారితోషకం. ఈ మాటే చెపుతూ ఎగ్రిమెంటు మీద సంతకం చేసి పంపించాను. కొన్నాళ్ళకి మిత్రుడు కలగా కృష్ణమోహన్ ఫోన్. "అయ్యా, మీరు 34 సంవత్సరాలకిందట రాసిన ఒకానొక పాటని ప్రముఖ గాయకులు పూర్ణచందర్‌గారు మాకు చేర్చారు. దానికి ఆయనే బాణీని ఏర్పరిచి గానం చేశారు. అందుకు ఈ పారితోషికం" అని. ఇప్పుడు నా ఆశ్చర్యం మరింత ఇనుమడించింది. గుర్తు చేసుకోడానికి ప్రయత్నించాను.

మిత్రులు, సాహితీ ప్రియులు రమణయ్య రాజాగారు 1976లో ఆర్.కె.రావు (రావి కొండలరావుగారి అన్నగారు) షష్టిపూర్తిని విజయనగరంలో జరిపించారు. ఆ రోజుల్లో రాజాగారు (మా అందరికీ ఆయన పేరది) ఎందరికో సన్నిహితులు, ఆత్మీయులు. ఒక పెద్ద బృందాన్నే మద్రాసు నుంచి తరలించుకు వచ్చారు. ఈ ఫోటోల్లో వ్యక్తులు - సభలో ఒక పక్క కూర్చున్నవారు. నేరెళ్ళ వేణుమాధవ్,

ఇన్‌కంటాక్స్ కమీషనర్ గొల్లపూడి రామదాసు, విద్వాన్ విశ్వం, దాశరథి, ఆచార్య ఆత్రేయ, నేను - ఇలాగ. ఆ రోజుల్లో ఒక్క రాజాగారే ఇంత గొప్ప ప్రముఖులతో సమావేశాన్ని చేయగల పరిచయాలు ఉన్నవారు. ఆ ఉత్సవంలో నరాల రామిరెడ్డి అవధానం చేశారు సభకి గాయకులు పూర్ణచందర్ కూడా వచ్చారు. ఎవరు ఎలా ప్రోత్సహించారో ఇప్పుడు గుర్తులేదుగాని, ఆ సభలో అప్పటికప్పుడు పాటని రాశాను. ఆ పాటని అప్పటికప్పుడు పూర్ణచందర్ బాణీని నిర్ణయించుకుని స్టేజి మీద పాడారు. అప్పటికి అదొక సరదా నాకు. తర్వాత ఆ పాటనీ, అలా రాసిన విషయాన్నీ మరిచిపోయాను. పూర్ణచందర్ దగ్గర ఆ పాట మిగిలినట్టుంది. ఏదో సందర్భంలో కలగా కృష్ణమోహన్‌కి ఆ విషయం చెప్పివుంటాడు. ఇప్పుడు గొల్లపూడి పాటకి కొత్త 'రుచి'కదా! ప్రసారానికి కృష్ణమోహన్ సమకట్టాడు. ఇదీ కథ.

రికార్డింగుని నాకు కృష్ణమోహన్ పంపాడు. వింటూంటే కొత్త అనుభూతి. తప్పిపోయిన కొడుకు కనిపించినంత ఆనందం. కానీ పాట బొత్తిగా గుర్తులేదు.

వెన్నెల రేయేటు వేగెనో యిక
ఉన్న క్షణాలిటె సాగెనో
పున్నమి జాబిలి పులకింతలో
సన్నగ సన్నగ సఖీ! పిలిచెనో   వెన్నెల
నిన్నటి బాసలు రేపటి తలపులు
నిన్నే రమ్మని పిలిచెనే
ప్రాణగ సఖీ! నా డాగ చేరి
తనూలత నూతన లాలనలో   కనుపాపలలో కదిలే రాణీ
కౌగిలిలోనే వాలవేలనే
ప్రాణసఖీ నా మదిలో మధువై
రాగా సరాగపు లాలనలో   వెన్నెల

సరే. ఈ పాటలో 'డాగ' ఏమిటి? ఇది 42 సంవత్సరాల కిందట పూర్ణచందర్ దగ్గర మిగిలిన సాహిత్యం. అక్షరాలు మారాయో? అర్థమే మారిందో ఇప్పుడు గుర్తులేదు. 42 సంవత్సరాల కిందటి భాషా స్కాలిత్యం ఇప్పుడు చరిత్ర. అంతవరకే.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments